

Roberto Bolaño

**CÂINII
ROMANTICI**

P O E M E

Traducere din limba spaniolă
de
MARIN MĂLAICU-HONDRARI

Redactori Alina Hlinski și Diana Crupenschi
Tehnoredactor Constantin Niță
Coperta seriei Paul Ungureanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOLAÑO, ROBERTO

Câinii romantici / Roberto Bolaño ; trad. din spaniolă de
Marin Mălaicu-Hondrari. - București : Univers Publishing
House, 2017

ISBN 978-606-771-078-6

I. Mălaicu-Hondrari, Marin (trad.)

821.134.2(83)-1=135.1

ROBERTO BOLAÑO
LOS PERROS ROMANTICOS

Copyright © The Estate of Roberto Bolaño, 2006
All rights reserved

© Editura UNIVERS, 2017, pentru prezenta traducere
EDITURA UNIVERS
www.edituraunivers.ro

ISBN 978-606-771-078-6

Pentru Carolina López și Lautaro Bolaño

CĂINII ROMANTICI

Pe atunci aveam douăzeci de ani
și eram nebun.
Pierdusem o țară
dar câștigasem un vis.
Și dac-aveam un asemenea vis
nimic altceva nu mai conta.
Nici să muncesc nici să mă rog
nici să învăț în zori
împreună cu câinii romantici.
Și visul trăia în golul din sufletul meu.
O încăpere de lemn,
întunecoasă,
în unul dintre plămânii tropicului.
Uneori mă întorceam în mine
să văd ce mai face visul: statuie eternizată
în gânduri lichide,
un vierme alb zvârcolindu-se
în iubire.
O iubire nebună.
Un vis înăuntrul altui vis.
Și coșmarul îmi zicea: vei crește.
Vei lăsa în urmă imaginile durerii și ale labirintului
și vei uita.
Dar pe atunci să crești era totuna cu o crimă.
Sunt aici, am zis, cu câinii romantici
și aici o să rămân.

AUTOPORTRET LA DOUĂZECI DE ANI

M-am lăsat dus, am făcut totul din mers și n-am știut niciodată încotro aș fi putut s-o apuc. Mergeam plin de teamă, tremura carnea pe mine și capul îmi vâjâia: cred că era aerul rece al morților.

Nu știu. M-am lăsat dus, m-am gândit că ar fi păcat să sfârșesc atât de repede, dar pe de altă parte am ascultat chemarea aceea misterioasă și convingătoare. Ori o auzi ori nu o auzi, iar eu am auzit-o și mai că mi-au dat lacrimile: un sunet cumplit, ieșit din aer și din mare.

Un scut și o spadă. Și atunci, în ciuda fricii, m-am lăsat dus, mi-am lipit obrazul de obrazul morții.

Și mi-a fost imposibil să închid ochii și să nu văd spectacolul straniu, lent și straniu, deși inclus deja într-o realitate fulgerătoare: mii de tineri ca mine, imberbi sau bărboși, dar latinoamericani cu toții, lipindu-și obrazul de cel al morții.

REÎNSUFLEȚIRE

Poezia intră în vis
ca un scafandru în lac.
Poezia, mai curajoasă decât oricine,
intră și cade
drept
într-un lac nesfârșit ca Loch Ness
sau tulbure și funest ca lacul Balaton.
Uitați-vă la ea de pe fundul lacului:
un scafandru
inocent
înfășurat în penele
voinței.
Poezia intră în vis
ca un scafandru mort
în ochiul lui Dumnezeu.

ÎN SALA DE LECTURĂ A INFERNULUI

În sala de lectură a Infernului La clubul
pasionaților de sf
În curțile interioare pline de promoroacă În
 dormitoarele de tranzit
Pe drumurile înghețate Când totul pare mai limpede
Și fiecare clipă e tot mai bună și tot mai puțin importantă
Cu o țigară în gură și cu teamă Uneori
ochii verzi Și 26 de ani Vă stau la dispoziție

SONI

Sunt într-un bar și cineva se numește Soni
Dușumeaua e plină de scrum Ca o pasăre
ca o singură pasăre intră doi bătrâni
Arhiloh și Anacreon și Simonide Refugii mizerabile
la Mediterana Să nu mă întreb ce caut
aici, să nu-mi amintesc că am fost cu o fată
palidă și bogată Și totuși îmi amintesc de roșeață
cuvântul rușine după cuvântul vid
Soni! Soni! Am întins-o pe spate și mi-am frecat
sexul de abdomenul ei Câinele a lătrat în stradă
jos era un cinematograf și după ce am ejaculat
m-am gândit „două cinematografe” și vidul Arhiloh și

Anacreon

și Simonide punându-și cununi de salcie Bărbatul
nu caută viața, i-am zis, am întins-o pe spate și
i-am băgat-o dintr-o mișcare Ceva a scrâșnit între urechile
câinelui Troscl E vai de noi
Mai rămâne numai să te îmbolnăvești, am zis Și Soni
S-a despărțit de grup Lumina geamurilor murdare
l-a arătat ca pe un Dumnezeu și autorul
a închis ochii.

ERNESTO CARDENAL ȘI EU

Mergeam, transpirat și cu părul lipit
de față
când l-am văzut pe Ernesto Cardenal venind
din sens opus
și în loc de salut i-am zis:
Părinte, în Împărăția Cerurilor
care e comunismul,
au loc și homosexualii?
Da, a zis el.
Și masturbatorii incorigibili?
Sclavii sexului?
Măscăricii sexului?
Sadomasochiștii, curvele, obsedații
de clismă,
cei care nu mai pot, cei care cu adevărat
nu mai pot?
Și Cardenal a zis da.
Iar eu mi-am ridicat privirea
și norii păreau
zâmbete de pisici ușor trandafirii
iar copacii – broderie pe colină –
(colina pe care-o avem de urcat)
își agitau crengile.
Copacii sălbatici, ca și cum ar fi zis
că într-o zi, mai devreme decât mai târziu, vei ajunge
în brațele mele de gumilastic, în brațele mele cățărătoare,
în brațele mele reci. O răcoare vegetală
care-ți va face pielea de găină.

SÂNGEROASĂ ZI DE PLOAIE

Ah, sângeroasă zi de ploaie,
ce cauți tu în sufletul părăsiților,
sângeroasă zi cu voinț-abia întrezărită:
în spatele cortinei de stuf, în mlaștină,
cu degetele de la picioare chircite de durere
ca un animal mic și tremurător:
dar tu nu ești mic și tremurul tău e de plăcere,
zi transformată prin puterea voinței,
înțepenit într-o mlaștină care poate nici nu e
din lumea asta, desculț în mijlocul visului care se mișcă
de la inimile noastre până la nevoile noastre,
de la furie până la dorință: cortină de stuf
ce se deschide și ne mănjește și ne strânge în brațe.

VIERMELE

Slavă Domnului pentru sărăcia noastră, zise tipul îmbrăcat
în zdrențe.

L-am văzut așa: cutreiera un sat de cocioabe,
făcute din beton și cărămidă, între Mexic și Statele Unite.
Slavă Domnului pentru violența noastră, zise, chiar dacă e
degeaba

ca o fantomă și nu duce la nimic,
căci nici drumurile astea nu duc undeva.

L-am văzut așa: gesticula pe un fundal trandafiriu
care ținea piept negrelui, ah, înserările de la graniță,
văzute și pierdute pentru totdeauna.

Înserările care l-au învăluit pe tatăl Lisei
la începutul anilor cincizeci.

Înserările care l-au văzut trecând pe Mario Santiago,
în sus și în jos, țeapăn de frig, pe bancheta din spate
a mașinii unui contrabandist. Înserările
infinitului alb și infinitului negru.

L-am văzut așa: părea un vierme cu pălărie de pai
și privire de asasin
și umbla prin satele din nordul Mexicului
ca și cum s-ar fi pierdut, cu mințile rătăcite,
rătăcit de visul cel mare, visul tuturor,
iar cuvintele lui, măicuțiță Doamne, erau cumplite.

Părea un vierme cu pălărie de pai,
haine albe
și privire de asasin.

Și umbla ca un descreierat
prin satele din nordul Mexicului
fără a îndrăzni să facă pasul,
fără a se hotări
să coboare în Mexico City.
L-am văzut așa
plecând și venind
printre vânzători ambulanți și bețivi,
înfricoșător,
turuind pe străzi
cu case de chirpici.
Părea un vierme alb
cu o Bali între buze
sau cu o Delicados fără filtru.
Și călătorea dintr-o parte într-alta
a visurilor,
exact ca un vierme de pământ,
târându-și disperarea,
mâncându-și-o.

Un vierme alb cu pălărie de pai
sub soarele din nordul Mexicului,
pe pământurile de la graniță îmbibate de sânge și de
cuvinte mincinoase,
ușa Trupului văzută de Sam Peckinpah,
ușa Minții rătăcite, micuța lovitură de biciușcă, și
nenorocitul de vierme alb era acolo,
cu pălăria lui de pai și cu chiștocul atârându-i
de buza de jos, cu aceeași privire
de asasin dintotdeauna.

L-am văzut și i-am zis am trei gâlme în cap
și doctorii nu mai au ce-mi face.
L-am văzut și i-am zis stai departe de mine, bulangiule,
poezia e mai curajoasă ca oricine,

mă doare-n cur de pământurile îmbibate cu sânge, Mintea
rătăcită

nu mă bagă pe mine-n sperieți.
Din coșmarul ăsta am să rețin
numai casele astea sărăcăcioase,
străzile astea măturate de vânt,
nu privirea ta de asasin.

Părea un vierme alb cu pălăria lui de pai
și cu pistolul automat sub cămașă
și turuia singur sau cu oricine
despre un sat ce exista
de cel puțin două sau trei mii de ani,
undeva în nord, aproape de granița
cu Statele Unite,
un loc care continua să existe,
vreo patruzeci de case acolo,
două crâșme,
o alimentară,
un sat de paznici și asasini
ca el însuși,
cu case de chirpici și patio cu ciment pe jos
unde ochii nu se dezlipeau
de orizont
(de orizontul acela de culoarea cărnii
ca spatele unui muribund).
Și ce sperau să apară pe acolo? am întrebat.
Vântul și praful, poate.
Un vis pipernicit,
dar în care-și puneau
toată îndârjirea și toată hotărârea lor.

Părea un vierme alb cu pălărie de pai și o Delicados
atârându-i de buza de jos.

Părea un chilian de douăzeci și doi de ani intrând în Café La
Habana
și văzând o fată blondă,
așezată tocmai în capătul barului,
în Mintea rătăcită.
Păreau peregrinările la orele târzii din noapte
ale lui Mario Santiago.
În Mintea rătăcită.
În oglinzile fermecate.
În uraganul din Mexico City.
Degetele tăiate creșteau la loc
cu o viteză surprinzătoare.
Degete tăiate,
rupte,
spulberate
în aerul din Mexico City.

LUPE

Lucra în La Guerrero, la câteva case de Julian,
avea 17 ani și pierduse un copil.

Amintirea lui o făcea să plângă în camera aceea din hotelul

Trébol,

mare și întunecată, cu cadă și bideu, locul ideal
pentru a trăi câțiva ani. Locul ideal pentru a scrie
o carte de memorii apocrife sau o mână
de poeme de groază. Lupe
era slabă și avea picioarele lungi și pătate
ca leoparzii.

Prima dată nici măcar nu mi s-a sculat:

nici nu mă așteptam să mi se scoale. Lupe a vorbit despre
viața ei

și despre ce era fericirea pentru ea.

După o săptămână ne-am văzut din nou. Am întâlnit-o
la un colț, printre alte curvulițe adolescente,
sprijinită de aripa unui vechi Cadillac.

Cred că ne-am bucurat să ne vedem. De atunci

Lupe a început să-mi povestească lucruri din viața ei,
uneori plângând,

alteori făcând dragoste, mai mereu goi în pat,
uitându-ne la tavan ținându-ne de mână.

Copilul ei se născuse bolnav și Lupe îi promisese Fecioarei
că va renunța la prostituție dacă fiul ei se va face bine.

Și-a ținut promisiunea o lună sau două, după care a trebuit
să revină pe stradă.

La puțin timp fiul ei a murit și Lupe zicea că din vina ei

pentru că nu-și ținuse promisiunea făcută Fecioarei.
Fecioara l-a luat pe îngeraș pentru promisiunea călcată.
Nu știam ce să zic.

Îmi plăceau copiii, bineînțeles,
dar aveau să mai treacă mulți ani până când să știu
cu adevărat ce înseamnă să ai un fiu.

Așa că tăceam din gură și mă gândeam la cât de stranie
era liniștea din hotelul acela.

Sau avea pereții foarte groși sau noi eram singurii clienți,
ori ceilalți nu deschideau gura nici când gemeau.

Era atât de ușor să o faci cu Lupe și să te simți bărbat
și să te simți nefericit. Era ușor să o faci să țină
ritmul tău și era ușor să o ascuți vorbind
despre ultimele filme de groază pe care le văzuse la
cinematograful Bucureli.

Picioarele ei de leopard se împleteau în jurul taliei mele
și-și lăsa capul pe pieptul meu căutându-mi sfârcurile
sau bătăile inimii.

Asta vreau să-ți sug, mi-a zis într-o noapte.

Ce, Lupe? Inima.

ARTILERIȘTII

În acest poem artileriștii stau toți la un loc.
Albe fețele lor, cu mâinile
ținându-se de mijloc sau înfip-te-n buzunare.
Unii au ochii închiși sau se uită în pământ.
Alții te cântăresc din priviri.
Ochi pe care timpul i-a golit. Sunt iarăși
ce-au fost după o scurtă pauză.
Revenirea le aduce numai
certitudinea de a fi uniți.

FRANȚUZOAICA

O femeie inteligentă.

O femeie frumoasă.

Știa toate variantele, toate posibilitățile.

Citea aforismele lui Duchamp și povestirile lui Defoe.

Avea, de obicei, un autocontrol de invidiat,

Mai puțin când se întrista și se îmbăta,

Ceea ce putea dura două sau trei zile,

O serie de bordeluri și valium

Care-ți făcea pielea de găină.

Atunci obișnuia să-ți spună ce i se întâmplase

Între 15 și 18.

Un film de groază plin de sex,

Trupuri goale și afaceri la limita legii,

O actriță înăscută și în același timp o fată cu ciudate
accese de avariție.

Am cunoscut-o când împlinise 25,

Într-o perioadă liniștită.

Cred că se temea de bătrânețe și de moarte.

Pentru ea bătrânețe însemna treizeci de ani,

Războiul de Treizeci de Ani,

Cei treizeci de ani ai lui Cristos când a început să predice,

O vârstă ca oricare alta, îi ziceam în timp ce mâncam de cină

La lumina lumânărilor

Contemplând curgerea celui mai livresc râu de pe planetă.

Dar pentru noi faima era în altă parte,

La trupele stăpânite de lentoare, în gesturile

Splendid de lente

Ale tulburărilor nervoase,
În multiplicarea geometrică a vitrinelor goale
Și în golul realității,
Absolutul nostru
Voltaire al nostru,
Filosofia noastră de budoar.
După cum ziceam, o fată inteligentă,
Cu acea rară virtute de a fi prevăzătoare
(Rară pentru noi, sud-americanii)
Atât de comună în țara ei,
Unde până și asasinii au un cont de economii
Și ea nu putea fi mai prejos,
Un cont de economii și o poză cu Tristán Cabral,
Nostalgia după viața netrăită,
În timp ce râul ăla renumit țara soarele muribund
Și pe obraji ei curgeau lacrimi aparent gratuite.
Nu vreau să mor, șoptea în timp ce termina
În întunericul pătrunzător al dormitorului,
Iar eu nu știam ce să zic,
Chiar nu știam ce să zic,
O mângâiam doar și o susțineam în timp ce se mișca
În sus și în jos ca viața,
În sus și în jos ca poetele din Franța
Inocente și osândite,
Până revenea pe Pământ
Și de pe buzele ei răsăreau
Fragmente din adolescența ei umplând brusc camera noastră
Cu dubluri care plângeau pe scările rulante de la metrou,
Cu dubluri făcând dragoste cu doi tipi deodată
În timp ce afară ploua
Peste sacii de gunoi și peste pistoalele abandonate
În sacii de gunoi,
Ploaia care șterge totul
Mai puțin memoria și rațiunea.

Haine, geci de piele, cizme italienești, lenjerie de sucit
mințile,
Pentru a-i suci mințile,
Apăreau și dispăreau în camera noastră fosforescentă și
fremătătoare
Și crâmpie de aventuri mai puțin intime
Scânteiau ca niște licurici în ochii ei răniți.
O iubire care nu avea să dureze mult
Dar care până la urmă avea să fie de neuitat.
Asta a zis,
Stând la fereastră,
Chipul ei suspendat în timp,
Buzele ei: buzele unei statui.
O iubire de neuitat,
În ploaie,
Sub cerul ăla plin de antene unde conviețuiau
Vestigiile arhitecturale de secol XVII
Cu găinațul porumbeilor de secol XX.
Iar în mijloc
Toată eterna capacitate de a provoca durere,
Neînvinsă de-a lungul anilor,
Neînvinsă de iubirile
De neuitat.
Asta a zis, da.
O iubire de neuitat.
Și scurtă,
Ca un uragan?,
Nu, o iubire scurtă ca geamătul unui cap ghilotinat,
Capul unui rege sau conte breton,
Scurtă ca frumusețea,
Frumusețea absolută,
Cea care conține toată grandoarea și mizeria lumii
Și care poate fi văzută numai de cei care iubesc.

MAIMUȚA LA PLIMBARE

Îți amintești de *Triumful lui Alexandru cel Mare*, de
Gustave Moreau?

Frumusețea și teroarea, clipa de sticlă în care se taie
respirația. Dar tu nu te-ai oprit sub acea cupolă
în penumbră, sub acea cupolă luminată de nemiloasele
raze ale armoniei. Nici nu ți s-a tăiat respirația.

Ai umblat ca o maimuță neobosită printre zei
căci știai – sau poate că nu – că *Triumful* își desfășura
arsenalul în peștera lui Platon: imagini,
umbre fără substanță, domnia vidului. Tu voiai
să ajungi până la copac și la pasăre, la resturile
unei petreceri sărăcăcioase în aer liber, pământul sterp
stropit cu sânge, locul crimei unde pasc
statuile fotografiilor și polițiștilor, și viața care nu se dă
bătută

în vremuri neprielnice. Ah, viața imbatabilă în vremuri
neprielnice.

MURDARĂ, PROST ÎMBRĂCATĂ

Pe drumul câinilor sufletul meu s-a-ntâlnit
cu inima mea. Distrusă, dar vie,
murdară, prost îmbrăcată și plină de iubire.
Pe drumul câinilor, acolo pe unde nimeni nu vrea să umble.
Un drum pe care îl străbat numai poezii
când nu le mai rămâne nimic de făcut.
Dar eu încă mai aveam atâtea de făcut!
Și totuși iată-mă acolo: îndurând
furnicile roșii și
furnicile negre, cutreierând satele
pustii: groaza ce se înălța
până la stele.
Un chilian școlit în Mexic poate suporta orice,
mă gândeam, dar nu era adevărat.
Noptile, inima mea plângea. Râul ființei, ziceau
niște buze arse de febră despre care mai târziu mi-am dat
seama că erau ale mele,
râul ființei, râul ființei, extazul
care se face una cu albia satelor părăsite.
Dialecticieni și teologi, clarvăzători
și hoți la drumul mare au apărut
ca niște realități acvatice în mijlocul unei realități metalice.
Numai febra și poezia stărnesc viziuni.
Numai iubirea și memoria.
Nu drumul ăsta, nici câmpurile astea.
Nu labirinturile astea.
Până când, în sfârșit, sufletul meu s-a-ntâlnit cu inima mea.
Era bolnavă, e drept, dar era vie.

**Am vizat detectivi înghețați în marele
congelator Los Angeles
în marele congelator Mexico City.**

DETECTIVII

Am visat detectivi pierduți în orașul întunecat.
Le-am auzit gemetele, icnetele, discreția
Cu care dispăreau.
Am visat doi pictori care încă nu aveau
40 de ani când Columb
Descoperea America.
(Unul clasic, atemporal, celălalt
Modern pe vecie,
Ca mizeria).
Am visat o dâră luminoasă,
Calea șerpilor
Parcursă iarăși și iarăși
De detectivi
Absolut disperați.
Am visat un caz complicat,
Am văzut holurile pline de polițiști,
Am văzut chestionarele pe care nimeni nu le rezolvă,
Arhivele infame,
Și apoi l-am văzut pe detectiv
Întorcându-se la locul crimei
Singur și liniștit
Ca în cele mai negre coșmaruri,
L-am văzut așezându-se pe jos și fumând
Într-un dormitor cu sânge uscat
În timp ce acele ceasului
Se roteau intimidat de noaptea
Nesfârșită.

DETECTIVII PIERDUȚI

Detectivii pierduți în orașul întunecat.
Le-am auzit gemetele.
Le-am auzit pașii în Teatrul Tinereții.
O voce care înaintează ca o săgeată.
Umbra cafenelelor și parcurilor
Frecventate în adolescență.
Detectivii care-și studiază
Palmele deschise,
Destinul pătat de propriul sânge.
Iar tu nici măcar nu-ți poți aminti
Unde a fost rana,
Chipurile pe care le-ai iubit cândva,
Femeia care ți-a salvat viața.

DETECTIVII ÎNGHEȚAȚI

Am visat detectivi înghețați, detectivi latinoamericani
ce încercau să-și țină ochii deschiși
în mijlocul visului.

Am visat crime îngrozitoare
și indivizi grijulii
care încercau să nu calce în balta de sânge
și în același timp să cuprindă dintr-o singură privire
întreaga scenă a crimei.

Am visat detectivi pierduți
în oglinda convexă a soților Arnolfini:
epoca noastră, perspectivele noastre,
modelele noastre ale Spaimiei.

FRAGMENTE

Detectiv tulburat... Orașe străine
cu teatre cu nume grecești
Tinerii din Mallorca s-au sinucis
pe balcon la patru dimineața
Fetele s-au apropiat la auzul primei împușcături
Dionisos Apolo Venus Hercule...
Diversitate Zorii
peste clădirile aliniate
Un tip ascultă știrile în mașină
Și ploaia răpăie pe caroserie
Orfeu...

STAFIA EDNEI LIBERMAN

La cele mai negre ore te vizitează
toate iubirile tale pierdute.
Drumul de țară care ducea la ospiciu
se întinde din nou ca ochii
Ednei Liberman,
așa cum numai ochii ei se puteau ridica
peste orașe
și să strălucească.
Și strălucesc din nou pentru tine
ochii Ednei
dincolo de cercul de foc
care înainte era drumul de țară,
cărarea străbătută noaptea,
dus-întors,
o dată și încă o dată,
căutând-o sau poate
căutându-ți umbra.
Și te trezești în deplină liniște
și ochii Ednei sunt
acolo.
Între lună și cercul de foc,
citindu-i pe poeții ei mexicani
preferați.
Dar pe Gilberto Owen,
l-ai citit?
zic buzele tale fără sunet,
zice respirația ta
și sângele tău care cutreieră

ca lumina unui far.
Dar ochii ei sunt farul
care străpunge liniștea ta.
Ochii ei ca un manual
de geografie ideal:
hărțile coșmarului pur.
Și sângele tău luminează
rafturile cu cărți, scaunele
cu cărți, dușumeaua
plină de teancuri de cărți.
Dar ochii Ednei
numai pe tine te caută.
Ochii ei sunt cartea
cea mai căutată.
Prea târziu
ai înțeles, dar
nu contează.
În vis îi strângi iarăși mâinile,
și nu-ți mai trebuie nimic.

O VIZITĂ LA CONVALESCENT

Suntem în 1976 și Revoluția a fost înfrântă,
dar noi încă nu știm.

Avem 22, 23 de ani.

Mario Santiago și cu mine mergem pe o stradă în alb și
negru.

La capătul străzii, într-o zonă de film din anii cincizeci e
casa părinților lui Darío Galicia.

Suntem în 1976 și pe Darío Galicia l-au operat pe creier.
E viu, Revoluția a fost înfrântă, e o zi frumoasă în ciuda
norilor amenințatori care traversează valea
înaintând greoi dinspre nord.

Darío ne primește așezat într-o parte pe-o canapea.

Dar mai întâi vorbim cu părinții lui, doi oameni deja
bătrâni, domnul și doamna Ardilla

care contemplă cum pădurea arde pornind de la o creangă
verde suspendată în vis.

Și mama lui se uită la noi și nu ne vede sau vede lucruri
despre noi pe care noi nu le știm.

Suntem în 1976 și toate ușile par deschise,

dar de fapt, dacă am fi mai atenți, am putea auzi cum
una câte una se închid.

Ușile: dreptunghiuri de metal, bucăți de fier beton, una
câte una se închid în filmul infinitului.

Dar noi avem 22 sau 23 de ani și infinitul nu ne sperie.

Pe Darío Galicia l-au operat pe creier, de două ori!,

și o venă i s-a spart în mijlocul Somnului.

Prietenii zic că și-a pierdut memoria.

De aceea, Mario și cu mine ne facem loc printre filme
mexicane din anii patruzeci până la mâinile lui
slabe odihnindu-se pe genunchi într-o atitudine
de așteptare apatică.

Suntem în 1976 și prietenii spun că Darío a uitat totul,
inclusiv că e homosexual.

Și tatăl lui Darío zice că nu există rău care să nu aibă și o
parte bună.

Iar afară plouă cu găleata:

într-un patio din vecini ploaia mătură treptele și holurile
și curge pe fețele lui Tin Tin, Resortes și Calambres
care veghează semitransparenți anul 1976.

Și Darío se pune pe vorbit. E emoționat.

E mulțumit că am venit să-l vizităm.

Vocea lui e ca a unei păsări: subțire, o altă voce,
de parcă i-ar fi făcut ceva la coardele vocale.

Deja îi crește părul la loc, dar încă se mai pot vedea
cicatricile de la operație.

Sunt bine, zice.

Uneori somnul e atât de monoton.

Unghere, zone necunoscute, dar ale aceluiasi somn.

Firește, nu a uitat că e homosexual (râdem),

cum nu a uitat nici să respire.

Era să mor, zice după ce s-a gândit mult.

Pentru o clipă credem că va izbucni în plâns.

Dar nu e el cel care plânge.

Nici Mario și nici eu.

Și totuși cineva plânge în timp ce se înserează cu o lentoare
insesizabilă.

Și Darío zice: tripul total și vorbește despre Vera care a stat
cu el în spital și despre niște fețe pe care Mario și
eu nu le cunoaștem și pe care acum nici el nu le
mai recunoaște.

Tripul în alb și negru din filmele anilor patruzeci-cincizeci.
Pedro Infante și Tony Aguilar în uniforme de polițiști
cutreierând pe motocicletele lor înserarea nesfârșită din
Mexic.

Și cineva plânge, dar nu noi.

Dacă-am ciuli urechile am putea auzi cum se izbesc ușile
istoriei sau ale destinului.

Dar noi ascultăm numai suspinele cuiva care plânge
undeva.

Și Mario începe să citească poeme.

Îi citește poeme lui Darío, vocea lui Mario superbă în timp
ce afară cade ploaia

și Darío șoptește că îi plac poezii francezi.

Poeți pe care numai el și Mario și eu îi știm.

Băieți din Parisul inimaginabil pe atunci, cu ochii lor
înroșiți de sinucidere.

Cât îi plac!

Așa cum îmi plăceau mie străzile din Mexic în 1968.

Pe atunci aveam cincisprezece ani și tocmai sosisem.

Eram un emigrant de cincisprezece ani, dar străzile din
Mexic mi-au spus înainte de orice că aici toți
suntem imigranți, imigranții Spiritului.

Ah, frumoasele, niciodată prea sobre, teribilele
străzi din Mexic atârând în gol

în timp ce celelalte orașe ale lumii

se scufundă în uniformitate și tăcere.

Și tinerii, curajoșii tineri homosexuali etichetați ca niște
sfînți fosforescenți în toți anii aceia, din 1968
până în 1976.

Ca în tunelul timpului, golul apare când nici nu te-aștepti,
golul metafizic al adolescenților poponari
care înfruntă – mai curajoși decât oricine! – poezia și
primejdiile.

Dar suntem în 1976 și capul lui Darío Galicia are urmele
de neșters ale trepanației.

E anul dinaintea despărțirilor
care înaintează ca o imensă pasăre drogată
pe străduțele înfundate dintr-o zonă învecinată
suspendată în timp.

Ca râul de urină neagră care înconjoară artera principală
a Mexicului,
râu pomenit și străbătut de șobolanii negri din
Chapultepec,
râu-cuvânt, inelul lichid al zonelor învecinate pierdute
în timp.

Și chiar dacă vocea lui Mario și vocea de acum a lui Darío
subțire ca din desene animate
umplu de căldură aerul potrivit,
eu știu că în imaginile care se uită la noi cu milă anticipată,
în icoanele transparente ale pasiunii mexicane,
se ascund marele avertisment și marea iertare,
ceva ce nu se poate numi, parte a visului, căreia mulți ani
mai târziu

li vom zice în mai multe feluri, toate însemnând înfrângere.
Înfrângerea poeziei adevărate, pe care noi am scris-o cu sânge.
Și cu spermă și sudoare, zice Darío.
Și cu lacrimi, zice Mario.

Chiar dacă nici unul dintre noi trei nu plânge.

GODZILLA ÎN MEXIC

Ascultă la mine, fiule: bombele cădeau
peste Mexico City
dar nimeni nu-și dădea seama.
Aerul a purtat otrava pe
străzi și prin ferestrele deschise.
Terminaseși de mâncat și te uitai la teve
la desene animate.
Eu citeam în camera de alături
când mi-am dat seama că vom muri.
Cu toată amețeala și greața m-am târât
până în bucătărie și te-am găsit pe jos.
Ne-am strâns în brațe. M-ai întrebat ce se întâmplă
și eu nu ți-am spus că eram pe lista morții,
ci că vom începe o călătorie,
încă una, împreună, și că nu trebuia să-ți fie teamă.
La plecare, moartea nici măcar
nu ne-a închis ochii.
Ce suntem? m-ai întrebat după o săptămână sau după un an,
furnici, albine, cifre greșite
în marea ciorbă acrită a întâmplării?
Suntem ființe omenești, fiule, aproape păsări,
eroi publici și necunoscuți.

VERSURI DE JUAN RAMÓN

Stăteam vai de capul meu într-un bar care putea să fie sau
să nu fie triumful meu.

Ca un înzorzonat mexican cu mustăcioară neagră
Și costum de stofă subțire cu broderie de argint, am
pronunțat

Fără să mai stau pe gânduri verdictul asupra limbii spaniole.
Nu există

Poet mai mare decât Juan Ramón Jiménez, am zis, nici
versuri mai bune

În bogata lirică a secolului XX, decât acestea
pe care le recit aici:

Mămucă, mniam șăpat năsăp pe arzură.

Ti-am strâgat, ti-am strâgat gi pe cale...Nișiodată

n-am fost mai singur! Focu mă mânca ge jiu,

mămucă, și te strâgam, și tu nu vineai geloc!

Apoi am tăcut, cufundat în propriile-mi fantasme,

Gândindu-mă la Juan Ramón și la insulele care se umflă,

Care se unesc, care se separă.

Ca un înzorzonat mexican al Infernului, a zis câteva ore
sau zile mai târziu

Femeia cu care trăiam. Se poate.

Ca un înzorzonat mexican de carbon

Printre legiuni de inocenți.

DINO CAMPANA ÎȘI REVIZUIEȘTE BIOGRAFIA ÎN OSPICIUL DIN CASTEL PULCI

Eram bun la chimie, la chimia pură.
Dar am preferat să fiu un vagabond.
Am văzut iubirea mamei mele în intemperiiile planetei.
Am văzut ochi fără trup, ochi imponderabili gravitând în
jurul patului meu.
Ziceau că nu eram bun de cap.
Am luat trenuri și vapoare, am cutreierat pământul
dreptilor
la cele mai mici ore și cu oamenii cei mai umili:
țigani și circari.
Mă trezeam devreme sau nu dormeam deloc. La ora când
negura încă nu s-a ridicat,
iar fantasmele păzitoare ale somnului avertizează în van.
Am auzit înștiințările și avertismentele, dar n-am știut să le
descifrez.
Nu-mi erau adresate mie, ci acelor care dormeau,
și n-am știut să le descifrez.
Cuvinte ininteligibile, grohăituri, urlete de durere, oriunde
aș fi fost
auzeam numai limbi străine.
Am făcut muncile cele mai de jos.
Am străbătut Argentina și Europa la ora când toți dorm
și apar fantasmele păzitoare ale somnului.
Dar păzeau somnul altora și n-am știut
să descifrez mesajele lor urgente.
Poate niște fragmente, de asta am vizitat ospiciile

și pușcăriile. Fragmente,
silabe dogoritoare.

N-am crezut în posteritate, chiar dacă uneori
am crezut în Himeră.

Eram bun la chimie, la chimia pură.

PALINGENEZĂ

Discutam cu Archibald MacLeish în barul Los Marines
Din Barceloneta când am văzut-o că apare, statuie de ghips
Înaintând greoi pe pavaj. Interlocutorul meu

A văzut-o și el și a trimis un chelner să o caute. În primele
Minute nu a scos o vorbă. MacLeish a cerut supă de carne și
Fruite de mare, pâine de casă cu roșii și ulei de măsline și
bere San Miguel.

Eu m-am mulțumit cu un ceai de mușețel și rondele de
pâine integrală.

Trebuie să mă îngrijesc, am zis. Atunci ea s-a hotărât să
vorbească:

Barbarii înaintează, a șoptit melodios, o masă diformă,
Borțoasă de urlete și de jurăminte, o lungă noapte de
travaliu

Pentru a lumina căsătoria mușchilor cu osânza. Apoi
Vocea i s-a stins și-a nceput să înfulece cărnuri. O femeie
Înfometată și frumoasă, a zis MacLeish, o
tentație irezistibilă

Pentru doi poeți, chiar dacă de limbi diferite, dar din
aceeași îndărătnică

Lume Nouă. I-am dat dreptate fără să înțeleg pe deplin
cuvintele lui

Și am închis ochii. Când m-am trezit MacLeish plecase.
Statuia

Era acolo, în stradă, bucăți din ea împrăștiate pe trotuarul
denivelat

Și printre dalele vechi. Cerul, albastru cu câteva ore în
urmă, se făcuse

Negru ca un resentiment de neînvins. O să plouă, a zis un copil

Desculț, tremurând fără un motiv vizibil. Ne-am privit o vreme:

A arătat cu degetul bucățile de ghips de pe jos. Zăpadă, a zis. Nu mai tremura, am zis, nu se va întâmpla nimic, coșmarul, Chiar dacă ne-a sfârșit pe la urechi, A trecut fără să ne-atingă măcar.

ASISTENTELE

Un grup de asistente pornesc spre casă.

Apărat de polaroidul meu le văd venind și plecând.

Pe ele le apără înserarea.

Un grup de asistente și unul de scorpioni.

Se duc și vin.

La șapte seara? La opt
seara?

Uneori, câte una ridică mâna și mă salută. Apoi își ia mașina,
fără să se uite înapoi și dispare

apărată de înserare ca mine de polaroid.

Între cele două vulnerabilități se află urna lui Poe.

Vaza fără fund care conține toate înserările,
toate lentilele negre, toate
spitalele.

ÎNSERĂRILE DIN BARCELONA

Ce să spun despre înserările înecate din Barcelona?
Vă amintiți tabloul lui Rusiñol *Erik Satie en el seu estudi*? Așa
Sunt înserările magnetice din Barcelona, ca ochii și
Părul lui Satie, ca mâinile lui Satie și ca simpatia
Lui Rusiñol. Înserări locuite de siluete imense, grandoare
A soarelui și a mării peste locuințele suspendate sau subterane
Construite pentru iubire. Orașul Sarei Gibert și al Lolei
Paniagua,
Orașul dărelor și confidențelor absolut gratuite.
Orașul genuflexiunilor și al corzilor.

GRECOAICA

Am văzut o femeie brunetă construind promontoriul.
Nu mai mult de o secundă, ca împunsă de sulitele soarelui. Ca
Pleoapele rănite ale lui Dumnezeu, copilul premeditat
Al plajei noastre nesfârșite. Grecoaica, grecoaica,
Repetau curvele Mediteranei, briza
Magistrală: cea care se autoconduce, ca un grup
Statuar de marmură, străbătută de vinișoare de sânge și
hotărâre,
Ca un plan diabolic și amuzant susținut de cer
Și de ochii tăi. Renegată a orașelor și Republicii,
Când voi crede că totul e pierdut, am să-mi pun nădejdea
în ochii tăi.
Când înfrângerea compătimitoare ne convinge că n-are rost
Să continuăm să luptăm, în ochii tăi am să-mi pun nădejdea.

DOMNUL WILTSHIRE

Totul s-a sfârșit, zice vocea din vis, iar acum ești reflexia
acelui domn Wiltshire, negustor de cupru pe mările
sudului,
albul care s-a căsătorit cu Umma, a avut mulți copii,
cel care l-a ucis pe Case și care niciodată nu s-a mai întors
în Anglia,
ești ca șchiopul pe care iubirea l-a transformat în erou:
niciodată n-ai să te mai întorci în țara ta (dar care e țara ta?),
niciodată n-ai să fii un înțelept, ce spun eu, nici măcar un
bărbat
cât de cât inteligent, dar iubirea și sângele tău
te-au împins să faci un pas, nesigur dar obligatoriu, în
mijlocul
nopții, și iubirea care ți-a ghidat acel pas te salvează.

PLOAIA

Plouă și tu zici *e ca și cum norii*
ar plânge. Apoi îți acoperi gura și grăbești
pasul. De parcă acești nori sfrijiți ar putea plânge.
Imposibil. Dar atunci, de unde furia asta,
disperarea asta care o să ne ducă pe toți la dracu'?

Natura își ascunde unele mijloace
în Mister, fratele ei vitreg. Această seară
pe care o crezi asemănătoare unei seri de la sfârșitul lumii
mai curând decât crezi îți va părea o simplă
seară melancolică, o seară de singurătate pierdută
în memorie: oglinda Naturii. Dacă nu
o vei uita de-a dreptul. Nici ploaia, nici plânsetul, nici pașii
tăi
răsunând pe drumul de pe promontoriu nu contează.
Acum poți plânge cât vrei și poți lăsa imaginea ta să se dilueze
pe parbrizele mașinilor parcate
de-a lungul cheiului. Dar n-ai voie să te pierzi.

NOROCUL

Venea după o săptămână de muncă la câmp,
pe proprietatea unui nemernic și era decembrie sau
ianuarie,
nu-mi amintesc, dar era frig și când a ajuns la Barcelona
zăpada
a început să cadă și el a luat metroul și a ajuns până lângă
casa prietenei lui și a sunat-o ca să coboare
să vadă cum ninge. O noapte minunată, desigur,
iar prietena lui l-a invitat să bea o cafea și apoi au făcut
dragoste
și au povestit și mult mai târziu el a adormit și a visat
că ajungea la o casă în câmp și zăpada cădea
în spatele casei, dincolo de munți, ninge
și el era captiv în valea aceea și o suna
pe prietena lui și vocea ei rece (rece, dar amabilă) îi zicea
că din pustiul ăla imaculat chiar și cel mai curajos om ar
scăpa
numai dacă ar avea foarte mult noroc.

RAZE X

Dacă ne uităm cu raze X la casa pacientului
vedem stafiile cărților pe rafturi tăcute
sau stivuite în hol, ori pe noptiere și mese.
Mai vedem și un carnetel cu desene, linii și săgeți
care se răsfră și se intersectează: sunt călătoriile în compania
morții. Dar moartea, în ciuda superbului *aide-mémoire*,
încă nu a triumfat. Razele X ne arată că timpul înăuntrul
casei
se îngroașă și se subțiază precum coada unei comete.
Viața încă dă cele mai bune roade.
Și așa cum marea i-a promis lui Jaufré Rudel
viziunea iubirii, casa aceasta de lângă mare îi promite
locuitorului ei visul turnului dărâmat și construit.
Dacă ne uităm, totuși, cu raze X înăuntrul bărbatului
vedem oase și umbre: petreceri-năluci
și peisaje în mișcare ca privite dintr-un avion
în picaj. Vedem ochii pe care el i-a văzut, buzele
pe care degetele lui le-au mângâiat, un trup ivit
dintr-un anotimp al zăpezii. Și vedem trupul gol,
exact așa cum l-a văzut el, și ochii și buzele pe care le-a atins,
și știm că nu există leac.

ULTIMUL CÂNTEC DE DRAGOSTE
AL LUI PEDRO J. LASTARRIA,
ALIAS „EL CHORITO“

Sud-american în țara porcilor,
Asta-i cântecul meu de despărțire,
Acum când spitalele sar peste
Mic-dejun și peste ora ceaiului
Cu o insistență pe care nu o pot
Lega decât de cea a morții.
Gata cu înserările
Observate pe îndelete, gata
Cu jocurile amuzante care nu
Duc nicăieri. Sud-american
Într-o țară mai degrabă ostilă
Decât primitoare, mă pregătesc
Să intru în lungul
Coridor necunoscut
Unde se zice că înfloresc
Ocaziile pierdute.
Viața mea a fost un șir
De ocazii pierdute.
L-am citit pe Catul în latină,
Dar abia dac-am îndrăznit să pronunț
Sine qua non sau *Ad hoc*
În ceasul cel mai amar
Al vieții mele. Sud-american
În spitalele porcilor, ce să fac
Altceva decât să-mi amintesc lucrurile plăcute

Care mi s-au întâmplat cândva?
Călătoriile din copilărie, eleganța
Părinților și bunicilor, generozitatea
Tineretii mele pierdute și odată cu ea
Tinerețea pierdută a atâtor
Compatrioți
Sunt acum balsamul durerii mele,
Sunt acum distracția mea nevinovată
Descătușată în singurătatea asta
Pe care porcii nu o înțeleg
Sau pe care o înțeleg altfel.
Și eu am fost elegant și generos:
Am prețuit pasiunile furtunoase,
Gemetele de iubire din maghernițe
Și plânsetul văduvelor,
Dar experiența e o cacealma.
Acum la spital mă însoțesc numai
Imaturitatea mea premeditată
Și splendorile văzute pe o altă planetă
Sau într-o altă viață.
Cavalcada monștrilor
Unde „El Chorito”
Joacă rol principal.
Sud-american în țara
Nimănui, mă pregătesc
Să intru în lacul
Nemișcat, ca ochiul meu,
Unde se refractă aventurile
Lui Pedro Javier Lastarria
Din raza incidentă
Până la unghiul de incidență,
Din sânul unghiului
De refracție
Până la constanta numită

Indice de refracție.
Pe scurt: lucrurile rele
Transformate în bune,
Toate gafele
În momente glorioase.
Memoria eșecului
Transformată în memoria
Victoriei. Un vis,
Poate, dar
Un vis pe care l-am câștigat
Pe barba mea.
Să nu se ia nimeni după mine,
Dar să știe
Că eforturile lui Lastarria
Deschid acest drum.
Cortexul lui Lastarria,
Scrâșnitul din dinți
Al lui Lastarria cel care luminează
Noaptea neagră a sufletului,
Redusă, spre bucuria și
Supărarea mea, la colțul acesta
Dintr-o încăpere întunecată,
Ca o piatră cuprinsă de febră,
Ca un deșert cuprins
În vorbele mele.
Sud-american în țara
Umbrelor,
Eu, care mereu am fost
Un domn,
Mă pregătesc să asist
La propriul meu zbor de despărțire.

VIAȚA MEA ÎN CAPSULELE DE SUPRAVIEȚUIRE

Cum eram pigmeu și galben și aveam trăsături plăcute
Și cum eram isteț și nu aveam nici un chef să fiu torturat
Într-un lagăr de muncă sau într-o celulă fără pat,
M-au vârat înăuntrul acestei farfurii zburătoare
Și mi-au zis zboară și întâlnește-ți destinul. Dar ce destin
Să întâlnesc? Blestemata aia de navă părea
Olandezul rătăcitor prin cerurile lumii, ca și cum
Aș fi vrut să fug de handicapul meu, de scheletul meu
Singular: un scuipat în obrazul Religiei,
O tăietură fină pe spatele Fericirii,
Susținător al Moralei și Eticii, fugind
De frații mei călăi și de frații mei necunoscuți.
Cu toții până la urmă umani și interesați, toți orfani și
Jucători orbi la marginea prăpastiei. Dar în farfuria
zburătoare
Toate astea nu-mi puteau fi decât indiferente.
Sau îndepărtate. Sau secundare. Cea mai mare virtute a
speciei mele trădătoare
Este curajul, poate singura reală, palpabilă chiar și în lacrimi
Și despărțiri. Curaj era tot ce-mi trebuia închis
În farfurie, uluindu-i pe țărani și pe bețivii căzuți
Prin șanțuri. Ceream curaj în timp ce blestemata de navă
Gonea prin ghetouri și parcuri care pentru un om pe jos
Ar fi imense, dar care pentru mine erau niște simple
tatuaje fără înțeles,
Cuvinte magnetice și indescifrabile, un gest abia
Schițat sub haina de blană de nutrie a planetei.

Mă transformasem în Stefan Zweig și acum se apropia
Momentul sinuciderii mele? În privința asta nepăsarea
navei

Era indiscutabilă, totuși uneori visam
O țară caldă, o terasă și o iubire fidelă și disperată.
Lacrimile pe care le plângeam mai apoi rămâneau pe
suprafața

Farfuriei zile întregi, dovadă nu a durerii mele, ci a
Unui fel de poezie exaltată care tot mai des
Îmi strângea pieptul, tâmpilele și șoldurile. O terasă,
O țară caldă și o iubire cu ochi mari și fideli
Înaintând lent prin vis, în timp ce nava
Lăsa dăre de foc în ignoranța fraților mei
Și în inocența lor. Nava și eu eram o minge de lumină
Pe retina bieților țărani, o imagine vremelnică
Și care nu apuca niciodată să spună destul despre dorul meu,
Nici despre misterul care era începutul și sfârșitul
Acelui artefact de neînțeles. Și tot așa până
La sfârșitul zilelor mele, supus capriciilor curenților de aer,
Visând uneori că farfuria se făcea țândări într-un ținut
muntos

Din America și cadavrul meu aproape intact
Li se arăta bătrânilor munteni și istoricilor:
Un ou într-un cuib de fiare contorsionate. Visând
Că nava și cu mine sfârșiserăm dansul peripatetic,
Patetica noastră critică a Realității, printr-o prăbușire
nedureroasă

Și neștiută într-unul din deșerturile planetei. O moarte
Care nu-mi aducea pacea, căci și intrată în putrefacție
carnea mea

Continua să viseze.

LÂNGĂ PROMONTORIU

În hoteluri ce păreau organisme vii.

În hoteluri ca interiorul unui câine de laborator.

Scufundate în cenușă.

Un tip, pe jumătate dezbrăcat, pune la nesfârșit aceeași
piesă.

Și o femeie, holograma unei femei, ieșea pe balcon
ca să contemple coșmarurile sau așchiile.

Nimeni nu înțelegea nimic.

Nimic nu mergea cum trebuie: sunetul, perceperea imaginii.

Coșmaruri sau așchii înfipite în cer

la nouă seara.

În hoteluri ce păreau organisme vii din filme de groază.

Ca atunci când cineva visează că omoară un om

care nu mai moare odată.

Sau ca un alt vis: cel cu tipul care scapă de un atac

sau de un viol și îl lovește pe atacator

până îl pune la pământ și apoi continuă să-l lovească

și o voce (dar ce voce?) îl întreabă pe atacator cum se

numește

și atacatorul spune numele tău,

iar tu nu-l mai lovești și zici că nu se poate, ăsta e numele meu,

și vocea (vocile) zic că e o întâmplare,

dar tu, în adâncul tău, niciodată n-ai crezut în întâmplare.

Și zici: probabil că suntem rude, tu ești fiul

unuia dintre unchii mei sau dintre verii mei.

Însă când îl ridici și te uiți la el, atât de slab, atât de fragil,

îți dai seama că și povestea asta e tot o minciună.

Tu ești atacatorul, violatorul, golanul inept
care umblă pe străzile inutile ale visului.
Și atunci te întorci la hotelurile-coleoptere, la
hotelurile-păianjen,
ca să citești poezie lângă promontoriu.

BOLIDUL

Automobilul negru dispare
în curba ființei. Eu
apar pe esplanadă:
toți vor muri, zice bătrânul
sprijinit de fațadă.
Mai lăsați-mă cu poveștile voastre:
drumul meu e drumul
zăpezii, nu de a părea
mai înalt, mai frumos, mai bun.
A murit Beltrán Morales,
sau așa se aude, a murit
Juan Luis Martínez,
Rodrigo Lira s-a sinucis.
A murit Philip K. Dick
așa că de-acum ne mai trebuie
doar strictul necesar.
Vino în patul meu.
Să ne mângâiem cât ține noaptea
ființei și a bolidului ei negru.

ULTIMUL SĂLBATIC

1

Am ieșit de la ultima reprezentație pe străzile goale.

Scheletul

a trecut pe lângă mine, tremurând, prins de bara
unui camion de gunoi. Niște imense șepci galbene
ascundeau fețele gunoierilor, dar chiar și așa am crezut că-l
recunosc:

un vechi prieten. Asta e! mi-am zis mie însumi
de vreo două sute de ori,
până când camionul a dispărut după colțul străzii.

2

Nu aveam unde să mă duc. Mult timp
am colindat împrejurimile cinematografului
în căutarea unei cafenele, a unui bar deschis.
Totul era închis, uși și obloane, dar
cel mai ciudat era că toate clădirile păreau pustii, ca și cum
oamenii nu ar mai fi locuit acolo. Nu aveam nimic de făcut
în afară de a da ture și de a-mi aminti
însă până și memoria începea să mă lase.

3

M-am văzut pe mine însumi ca pe *Ultimul Sălbatic*
pe o motocicletă albă, cutreierând drumurile din
Baja California. La stânga mea marea, la dreapta mea marea

și la mijloc cutia plină de imagini care pe nesimțite
se ștergeau. Până la urmă cutia se va goli?
Până la urmă motocicletă va dispărea odată cu norii?
Până la urmă Baja California și *Ultimul Sălbatic* se vor
scufunda odată cu Universul, odată cu Nimicul?

4

Am crezut că-l recunosc: sub șapca galbenă de măturător
un prieten
din tinerețe. Niciodată liniștit. Niciodată prea mult timp
în aceeași stare. Despre ochii lui întunecați ziceau poeții:
sunt ca două zmeie
plutind deasupra orașului. Cel mai curajos, fără-ndoială.
Iar ochii lui
ca două zmeie în noaptea neagră. Atârnat
de bara camionului scheletul dansa pe muzica
tinereții noastre. Scheletul dansa cu zmeiele și cu umbrele.

5

Străzile erau goale. Mi-era frig și în minte îmi tot veneau
scene din *Ultimul Sălbatic*. Un film de acțiune, înșelător:
lucrurile se petreceau numai în aparență. De fapt: o vale
liniștită,
pietrificată, la adăpost de furtuni și de istorie.
Motocicletele, focul
mitralierelor, sabotajele, cei 300 de teroriști morți, în
realitate
toate erau făcute dintr-o substanță mai ușoară decât
visurile. Strălucire
văzută și nevăzută. Ochi văzut și nevăzut. Până când ecranul
s-a făcut alb și am ieșit în stradă.

Împrejurimile cinematografului, clădirile, copacii, cutiile
 poștale,
 gurile de canal, totul părea mai mare decât înainte
 de a vedea filmul. Ornamentele erau ca niște străzi
 suspendate în aer.
 Leșisem de la un film despre încredere nestrămutată și
 intrasem într-un oraș
 de uriași? O clipă am crezut că volumele și perspectivele
 o luau razna. O țicneală firească. Fără margini. Până și
 hainele mele
 suferiseră o transformare! Tremurând, mi-am băgat
 mâinile
 în buzunarele gecii negre și am luat-o la picior.

Am mers în urma camioanelor de gunoi fără să știu prea
 bine
 ce speram să găsesc. Toate bulevardele
 duceau la un Stadion Olimpic de o mărime colosală.
 Un Stadion Olimpic desenat în golul universului.
 Mi-am amintit de o noapte fără stele, ochii unei mexicance,
 un adolescent cu un cuțit, gol până la brâu. Sunt în locul
 unde
 se poate vedea numai cu vârful degetelor, m-am gândit.
 Aici nu e nimeni.

Mă dusesem să văd *Ultimul Sălbatic* și după film
 nu aveam unde să merg. Într-un fel eu eram

personajul din film și motocicletă mea neagră mă purta
direct către distrugere. Gata cu luna strălucind stins
în vitrine, gata cu camioanele de gunoi, gata cu
dispăruții. Văzusem moartea copulând cu visul
și acum eram terminat.

NICI ÎN SÂNGE NICI MAI PRĂJIT

Ca unul care scormonește în jarul stins.

Ca unul care învârte tăciunii și-și amintește.

Furtuna lui Shakespeare, dar o ploaie fără sfârșit.

Ca unul care se uită la o vatră ce emană gaze toxice
într-o imensă încăpere pustie.

Deși poate că imensitatea încăperii
are de-a face cu vârsta celui care observă.

În orice caz: pustie, întunecată, cu dușumeaua denivelată,
cu perdele unde nu e cazul
și cu foarte puțin mobilier.

Ca unul care scormonește jarul
și trage adânc în plămâni
aerul otrăvit al copilăriei.

Ca unul care se ghemuiește și rămâne pe gânduri.

Ca unul care mișcă tăciunii
sub *Furtuna* lui Shakespeare care lovește tăblăria.
Precum cărbunele ce emană gazele toxice.

Ca jarul desfoliat ca o ceapă
sub bagheta detectivului latinoamerican.

Chiar dacă e foarte posibil să fim nebuni cu toții
și să nu fi avut loc nici o crimă.

Ca unul care merge de mână
cu un maniac depresiv.

Ascultând ploaia lovind
pădurile, drumurile.

Ca unul care respiră lângă jar
și mintea lui scormonește tăciunii

unul câte unul.

Ca unul întorcându-se să se uite la cineva
pentru ultima dată
și nu-l vede.

Ca tăciunii ce ard
în timp ce Ariel și Caliban
mențin singurătatea zidului din vest.

Ghemuiți unul în fața celuilalt.

Ca unul care își caută chipul
în inima unei cepe.

Scormonind, scormonind,
în ciuda frigului și a gazelor toxice:
o haină fantezistă.

Ca unul care scormonește prin jarul stins
cu bagheta unui detectiv
inexistent.

Și *Furtuna* lui Shakespeare
nu se domolește pe insula asta blestemată.

Ca unul care scormonește jarul
și trage adânc în plămâni.

BRAGĂ

I-am văzut pe Mario Santiago și Orlando Guillén
poetii pierduți ai Mexicului
bând bragă cu degetul

În picturile murale ale unei noi universități
numită infern sau ceva ce ar fi putut fi
un soi de infern pedagogic

Dar vă asigur că muzica de fond
era din Huasteca, partea cu Veracruz, sau din Tamaulipas,
nu știu exact

Dragii mei era ziua premierei la
Poeții pierduți ai Mexicului
așa că vă puteți imagina

Și Mario și Orlando râdeau dar ca în reluare
ca și cum în pictura murală în care trăiau
nu ar fi existat grabă sau viteză

Nu știu dacă mă-nțelegeți
ca și cum râsetele lor s-ar înălța lent
pe un orizont infinit

Cerurile alea pictate de Dr. Atl, ți le amintești?
da, mi le amintesc, și-mi mai amintesc
și râsetele prietenilor mei

Când încă nu trăiau înăuntrul acelei picturi murale
labirintice
apărând și dispărând ca poezia adevărată
aceea pe care acum o vizitează turiștii

Beți și drogați ca scriși cu sânge
dispar acum în geometrica strălucire
care e Mexicul ce le aparține

Mexicul singurătăților și-al amintirilor
al metroului nocturn și al barurilor chinezești
Mexicul zori și Mexicul bragă

CATĂRUL

Uneori visez că Mario Santiago
Vine să mă caute cu motocicletă lui neagră.
Și lăsăm în urmă orașul
Și pe măsură ce luminile se șterg,
Mario Santiago îmi spune că e vorba
De o motocicletă furată, ultima motocicletă
Furată pentru a străbate ținuturile sărace
Din Nord, direcția Texas,
Urmărind un vis imposibil de numit,
Inclasificabil, visul tinereții noastre,
Adică cel mai curajos vis dintre toate
Visurile noastre. Și atunci,
Cum să refuz rapida motocicletă neagră a nordului,
Să țâșnim pe drumurile străbătute cândva
De sfinții Mexicului,
De poeții cerșetori ai Mexicului,
Lipitorile taciturne din Tepito,
Sau colonia Guerrero, toți pe aceeași potecă
Unde se confundă și se amestecă toate timpurile
Verbale și fizice, ziua de ieri și afazia.

Și mai visez uneori că Mario Santiago
Mă caută, ori că e un poet fără chip,
Un cap fără ochi, fără gură, fără nas,
Numai piele și hotărâre și fără să întreb ceva
Urc pe motocicletă și plecăm
Pe drumurile din nord, capul și eu,

Straniu echipaj urmând o rută mizerabilă,
Drumuri șterse de praf și de ploaie,
Pământ al muștelor și șopârelor, al desigurilor uscate
Și al adierilor nisipoase, singurul teatru imaginabil
Pentru poezia noastră.

Și uneori visez că drumul
Parcurs de motocicletă noastră sau de jindul nostru
Nu începe în visul meu, ci în visul
Altor: al inocenților, al binecuvântaților,
Al blânzilor, al celor care spre nenorocirea noastră
Nu mai sunt aici. Și așa, Mario Santiago și eu
Ieșim din Mexico City, orașul-prelungire
Al atâtor visuri, materializare a atâtor
Coșmaruri, și străbatem statele,
Mereu către nord, numai pe cărările coioților,
Iar motocicletă noastră are culoarea nopții.
Motocicleta noastră e un catâr negru care înaintează fără
grabă
Pe târâmurile Curiozității. Un catâr negru înaintând
Prin umanitate și prin geometria
Acestor peisaje sărace și dezolante.
Și râsul lui Mario sau al capului
Salută fantasmele tinereții noastre,
Visul inutil și imposibil de numit
Al îndrăznicii.

Și uneori mi se pare că văd o motocicletă neagră,
Îndepărtându-se ca un catâr
Pe drumurile desfundate din Zacatecas și Coahuila,
La marginile visului, și fără să-i gădesc înțelesul,
Semnificația lui ultimă,
Îi înțeleg, totuși, muzica:
Un cântecel fericit de despărțire.

Ori poate că gesturile curajoase
Sunt cele care ne spun adio, fără resentiment, fără
amărăciune,
Împăcate cu gratuitatea lor absolută și cu noi înșine.
Sunt micile ireverențe inutile – ori pe care
Anii și obiceiurile ne-au făcut
Să le credem inutile – cele care ne salută,
Ne fac cu mâna semne sibilinice,
La miezul nopții, pe marginea șoselei,
De parcă ar fi copiii noștri iubiți și abandonați,
Crescuți singuri în aceste deșerturi de calcar,
Ca o strălucire ce ne-a străbătut cândva
Și apoi am uitat-o.

Uneori visez că Mario cu motocicletă lui neagră
Ajunge în mijlocul coșmarului
Și plecăm spre Nord,
Către satele fantasmagorice unde își fac veacul
Șopârlele și muștele.
Și în timp ce visul mă poartă
De pe un continent pe altul,
Printr-o ploaie de stele reci și nepăsătoare,
Motocicleta neagră, ce pare un catâr de pe altă planetă,
Desparte în două pământurile din Coahuila.
Un catâr de pe altă planetă,
Jindul nostru înnebunit de propria noastră ignoranță,
Dar, totodată, speranța
Și curajul nostru.
Un curaj fără nume și inutil, desigur,
Dar regăsit la marginile
Celui mai îndepărtat vis,
La împărțirea ultimului vis,
Pe poteca nesigură și fascinantă
A catârilor și a poezilor.

PAȘII LUI PARRA

Ăsta-i mersul lui Parra
Ăsta-i mersul lui Parra prin Las Cruces
Marcial și cu mine stăm nemișcați și îi ascultăm pașii
Chile e un hol lung și îngust
Aparent fără ieșire
Manuscrisul *Flandes Indiano*¹ care arde acolo în depărtare
Un incendiu înconjurat de urme
Sau resturile unui incendiu
Și ce-a mai rămas din niște urme
Pe care vântul le șterge
Sau le șterge pe jumătate
Nimeni nu-ți zice bine-ai venit în Danemarca
Toți facem
Ce nu se poate spune
Nimeni nu-ți zice bine-ai venit în Danemarca
Aici plouă
Și crucile au urme
De furnici și de incendii
Flandes Indiano
Nesfârșitul hol al insatisfacției noastre
Unde tot ce s-a făcut pare că s-a făcut prost
Țara lui Zurita și a cordiliei (prăjita)
Țara tinereții veșnice

1. *Historia general del reino de Chile. Flandes Indiano* - lucrare de istorie generală a statului Chile scrisă de călugărul iezuit Diego de Rosales în 1674, publicată pentru prima dată de Benjamin Vicuña Mackenna în trei volume între 1877 și 1878. (n. trad.)

Și totuși plouă și nimeni nu se udă
În afară de Parra
Sau urmele sale care cutreieră
Acele țărini în flăcări
Pietrificate
Acele cimitire arate de boi
Nemișcați
Flandes Indiano și limba noastră schizofrenică
Orice pas lasă urme
Însă orice urmă e nemișcată
N-are nimic de-a face cu omul sau cu umbra
Care a trecut cândva
Sau care cu ultima suflare a încercat
Să dea chip cobrei
Din visul nemișcat
Sau la ceea ce e prea mult până și în vis
Reprezentări reprezentări
Lipsite de substanță
În *Flandes Indiano* al fracturii
Infinite
Dar noi știm că toate
Treburile noastre
Sunt finite (pline de bucurie, da, cumplite,
Dar finite)
Revoluția se numește Atlantida
Și e cumplită și infinită
Și nu e bună la nimic
Așa că la drum, latinoamericani,
La drum la drum
În căutarea urmelor pierdute
Ale poezilor pierduți
În mărul înțepenit
Să ne pierdem în nimic

Sau în trandafirul nimicului
Acolo unde se aud numai pașii
Lui Parra
Și visurile generațiilor
Sacrificate pe roata istoriei
Și neînregistrate.

Jus lo front port vostra bella semblança

JORDI DE SAINT JORDI

Voi încerca să uit Un trup apărut în timpul cât a ținut
 ninsoarea
Când toți eram singuri În parc, pe movila din spatele
terenului de baschet Am zis stai și s-a întors:
o față albă luminată de o inimă nobilă Niciodată
nu mai văzusem atâta frumusețe Luna se îndepărta de
 pământ
Din depărtare venea zgomotul mașinilor de pe autostradă:
 oameni
ce se întorceau acasă Cu toții trăiam într-o reclamă
de la televizor până când ea a îndepărtat succesivele
draperii de zăpadă și m-a lăsat să-i văd fața: durerea
și frumusețea lumii în privirea ei Am văzut urme
minuscule în zăpadă Am simțit vântul înghețat pe față
În celălalt capăt al parcului cineva făcea semne
cu o lanternă Fiecare fulg era viu
Fiecare ou de insectă era viu și visa M-am gândit: acum
am să rămân singur pentru totdeauna Dar zăpada cădea
și cădea și ea nu se îndepărta

MUZA

Era mai minunată decât soarele
și eu încă nici n-aveam 16 ani.
au trecut 24
și e încă lângă mine.

Uneori o văd cutreierând
prin munți: e îngerul păzitor
al rugăciunilor noastre.
E visul care se-ntoarce

cu promisiuni și șuier.
Șuieratul ce ne cheamă
și ne duce la pierzanie.
În ochii ei văd fețele

iubirilor mele pierdute.
O, Muză, apără-mă,
li zic, în cumplitele zile
ale aventurii necontenite.

Niciodată să nu te desparți de mine.
Călăuzește pașii mei și pașii
fiului meu Lautaro.
Lasă-mă să-ți simt vârful degetelor

încă o dată pe spatele meu,
împingându-mă, când totul e beznă,
când totul e pierdut.
Lasă-mă să mai aud o dată chemarea.

Sunt amantul tău fidel
chiar dacă uneori visul
mă desparte de tine.
Căci tu ești și regina visurilor.

Ai prietenia mea pe viață,
iar într-o zi
prietenia ta mă va salva
din pustiul uitării.

Chiar dacă vii
când eu mă duc
de fapt suntem prieteni
nedespărțiți.

Muză, oriunde-aș
merge
vii și tu.
Te-am văzut în spitale

și în rândul
deținuților politici.
Te-am văzut în ochii teribili
ai Ednei Lieberman

și pe străduțele
pistolarilor.
Și mereu m-ai apărat!
La înfrângere și la suferință

În legăturile bolnăvicioase
și în cruzime,
mereu ai fost cu mine.
Și chiar de-or trece anii

Și acel Roberto Bolaño din Alameda
și din Librăria de Cristal
o să se schimbe
o să paralizeze

o să se facă mai prost și mai bătrân
tu vei rămâne la fel de minunată.
Mai minunată decât soarele
și decât stelele.

Muză, oriunde-ai
merge
vin și eu.
Merg pe urma ta luminoasă

de-a lungul lungii nopți.
Fără să-mi pese de vârstă
sau de boli.
Fără să-mi pese de durere

sau de efortul ce-l fac
pentru a te urma.
Căci cu tine pot străbate
imensele spații pustii

și mereu voi găsi ușa
care să mă redea
Himerei,
pentru că tu ești cu mine,

Muză,
mai minunată ca soarele
și mai minunată
ca stelele.

PRINTRE MUȘTE

Poeți troieni

Nimic din ce-ar fi putut fi de-al vostru nu mai

Există

Nici temple nici grădini

Nici poezia

Sunteți liberi

Admirabili poeți troieni

CUPRINS

Căinii romantici	7
Autoportret la douăzeci de ani	8
Reînsuflețire	9
În sala de lectură a infernului	10
Soni.	11
Ernesto Cardenal și eu	12
Sângeroasă zi de ploaie.	13
Viermele.	14
Lupe	18
Artileriștii	20
Franțuzaica	21
Maimuța la plimbare	24
Murdară, prost îmbrăcată	25
Detectivii	27
Detectivii pierduți.	28
Detectivii înghețați.	29
Fragmente	30
Stafia Ednei Liberman	31
O vizită la convalescent	33
Godzilla în Mexic	37
Versuri de Juan Ramón	38
Dino campana își revizuieste biografia în ospiciul din Castel Pulci	39
Palingeneză	41
Asistentele	43
Înserările din Barcelona.	44
Grecoaica.	45
Domnul Wiltshire.	46

Ploaia	47
Norocul	48
Raze X	49
Ultimul cântec de dragoste al lui Pedro J. Lastarria, alias „El chorito“	50
Viața mea în capsulele de supraviețuire	53
Lângă promontoriu	55
Bolidul	57
Ultimul sălbatic	58
Nici în sânge nici mai prăjit	62
Bragá	64
Catârul	66
Pașii lui Parra	69
Jus lo front port vostra bella semblança	72
Muza	73
Printre muște	76